

RIIGI TUGITEENUSTE
KESKUS

Sunshine Valley OÜ
tk@gigacorn.me
Kase tn 6-8
Järva-Jaani alev
Järva vald, 73301
Registrikood: 16282058

04.06.2025 nr 11.3-1/25/2708

VAIDEOTSUS

Tuginedes Vabariigi Valitsuse 29.11.2021 määruse nr 108 „Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuse andmise üldtingimused“ (edaspidi *RRF üldmäärus*) § 15 lõike 2, kliimaministri 24.10.2023 määruse nr 62 „Ehituse e-hüppe toetuse andmise tingimused ja kord“ (edaspidi *meetme määrus*) § 5 lõike 2 ning haldusmenetluse seaduse §-le 73 ja 85 punktidele 1 ja 2, Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi ka *RTK* või *vahendusüksus* või *vaide lahendaja*)

otsustab:

- 1) rahuldada Sunshine Valley OÜ vaie ja tunnistada RTK 31.03.2025 otsus nr 11.3-1/25/1676 taotluse rahuldamata jätmise kohta kehtetuks;
- 2) viia Sunshine Valley OÜ esitatud projektitaotluse nr 20.1.01.25-0969 „PVaggregator“ osas läbi uus hindamine.

Käesoleva vaideotsusega mitte nõustumisel võib esitada kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku § 47 lõike 2 kohaselt 30 päeva jooksul vaideotsuse teatavaks tegemisest arvates.

1. Vaide läbivaatamise alus ning vaide esitaja taotlus

1.1. RRF üldmääruse § 15 lõike 2 ja meetme määruse § 5 lõike 2 alusel vaatas RTK läbi Sunshine Valley OÜ (edaspidi ka *taotleja* või *vaide esitaja*) 30.04.2025 esitatud vaide RTK 31.03.2025 otsusele nr 11.3-1/25/1676 taotluse rahuldamata jätmise kohta (edaspidi *vaidlustatud otsus* või *otsus*) projekti taotluse nr 20.1.01.25-0969 „PVaggregator“ (edaspidi *projekt*) osas.

1.2. Vaide esitaja taotleb otsuse kehtetuks tunnistamist ja taotleb projekti uut hindamist.

2. Asjaolud

2.1. Taotleja esitas 20.01.2025 vahendusasutusele taotluse projekti rahastamiseks. Taotluste esitamine toimus tähtajalises taotlusvoorus, mis oli avatud 10.12.2024-

20.01.2025. Projekti abikõlblik maksumus on 43 442 eurot, sh toetus summas 21 721 eurot.

- 2.2. Vahendusasutus kontrollis taotleja ja taotluse vastavust ning tunnistas need vastavaks meetme määruse § 14 lõike 2 alusel. Edasi hindas projekti meetme määruse § 16 lõike 1 alusel kaks eksperti lähtudes meetme määruse § 16 lõikes 3 nimetatud hindamiskriteeriumidest. Projekte hinnati skaalal 0-4, kus 0 tähendab puudulikku ning 4 väga head hinnet. Vastavalt meetme määruse § 16 lõikele 5 lõpeb taotluse hindamine ja tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus, kui hindamiskriteeriumide 1, 2, 3 või 4 hinne on väiksem kui 2.
- 2.3. Vastavalt projekti hindamislehele on eksperdid hindamiskriteeriumis 3 hinnanud projekti hinne 1. Kuivõrd hinne oli väiksem kui 2, siis tulenevalt meetme määruse § 16 lõikele 5 eksperdid taotlust edasi ei hinnanud ning vahendusasutus tegi meetme määruse § 18 lg 1 punkti 2 alusel taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

3. Vaide põhjendused

Vaide esitaja leiab, et otsus on tehtud vastuolus määruse sätete, hindamiskriteeriumide ja haldusmenetluse aluspõhimõtetega ning tugineb subjektiivsetele ja faktiivsetele oletustele. Vaide esitaja on vaides toonud välja järgnevad põhjendused:

- 3.1. Ekspertide väited e-ehituse integratsiooni võimatuse kohta on tõendatult ekslikud. Taotlejal on varasem edukas kogemus e-ehituse platvormiga liidestamisel, mis kinnitab tema tehnilist pädevust, teadlikkust integratsioonide ajakulust ja maksumusest ning realistlikku hinnangut MVP faasi teostatavusele. Ekspertide väide, et taotleja ei ole olnud kontaktis e-ehituse meeskonnaga ega mõista integratsiooni võimalikkust projekti jooksul, ei vasta tõele — taotleja tugineb oma varasemale kogemusele ja oskab vajalikke lahendusi iseseisvalt kavandada.
- 3.2. Hindajad ei mõista tarkvaraarenduse õiguspärast prototüübi mõistet. Ekspertide hinnangul ei sobi projektis lubatud MVP klientide protsessidesse, kuid see ei vasta tegelikkusele. Prototüüp on tarkvaraarenduse varajane tööversioon, mida arendatakse ja valideeritakse koos kasutajatega ning mis ei tähenda valmis toodet, vaid testitavat lahendust. Selline MVP vastab toetuse määruse § 6 lg 1 punktidele 1 ja 2 ning on seega rahastamiseks sobilik.
- 3.3. Projekti sisu, vajalikkus ja sektorispetsiifika on taotluses tõendatud. Hindaja väide, et "ei selgu, mis teeb sektori eriliseks", on pealiskaudne ega viitab sellele, et hindaja ei ole taotlust põhjalikult läbi töötanud. Taotluses on päikeseenergia sektori spetsiifilised probleemid detailselt ja mitmekihiliselt kirjeldatud, mh:
- info killustatus ja dubleerimine ehitusprojektides,
 - andmete sisestamise ajakulu ja vigade risk,
 - koordineerimata töövood ehitusprotsessides,
 - visualiseerimis- ja seiretööriistade puudus,
 - puudulik andmevahetus osapoolte vahel.
- PVaggregator tarkvara eesmärk on pakkuda lahendust just nendele pudelikaeltele, luues sektori vajadustest lähtuva digivahendi, mis ühendab projektiandmete halduse ühtsesse keskkonda. Kui hindaja ei suuda tuvastada, millist probleemi projekt lahendab või milles seisneb sektori eripära, siis tekib kahtlus, kas ta on

taotluse teavet täielikult ja objektiivselt analüüsinud. Selline hinnang ei vasta hindamiskriteeriumi 2 sisule ega põhjenduskohustusele ning vajab uuesti hindamist.

3.4. Hindamine on vastuolus haldusmenetluse põhimõtetega.

Hindamisprotsess on olnud haldusmenetluse seaduse (HMS) nõuete vastane, kuna otsus ei ole olnud objektiivne, proportsionaalne ega võrdselt põhjendatud. Kui ekspertidel tekkisid sõnastuste osas kahtlused, oleks pidanud küsima taotlejalt täpsustusi (HMS § 13 lg 2), mida ei tehtud. Lisaks sisaldab hinnang sisulist vastuolu: taotlejale heidetakse ette, et ta ei ole e-Ehituse meeskonnaga suhelnud, samas kui projekti eesmärk ongi liidestus e-Ehituse platvormiga. Selline loogikaviga viitab otseselt HMS § 5, § 6 ja § 10 rikkumisele ning seab kahtluse alla hindamise õiguspärasuse ja kogu toetusmeetme sisulise mõtte.

3.5. Hindajalt lisaküsimuste keelamine ei saa olla argument hinnangu pinnapealsuseks.

Kui hindamisprotsess ei võimalda hindajatel taotlejalt täpsustavaid küsimusi küsida, ei tohi taotlust tagasi lükata vaid seepärast, et hindaja ei mõistnud tehnilist lahendust. Haldusaktid peavad põhinema põhjalikel faktidel, mitte oletustel või arusaamatustel (HMS § 6 ja § 10). Sellises olukorras tuleks kaaluda hindamisprotsessi parandamist, mitte karistada taotlejat hindaja teadmatusest. Lisaks takistab hindaja vea tõttu vales projektis hindamine objektiivset ja adekvaatset Config projekti tegevuste hindamist.

3.6. Projekti kvaliteedi hindamise vastuolu varasemate maksimumhinnetega.

Projekt sai hindamiskriteeriumis 1 (toetuse eesmärk) maksimaalsed 4 punkti, kuna eksperdid tunnustasid selle innovaatsilisust, vastavust ehitussektori vajadustele ja panust sektori digitaliseerimisse. See kinnitab projekti kontseptsiooni, tehnilist ideed ja eesmärke. Samas on hinne 1 hindamiskriteeriumis 3 (projekti kvaliteet) vastuolus selle positiivse hinnanguga. Taotluses on põhjalikult kirjeldatud projekti tegevused, arendusetapid, kasutajate kaasamine ja eelarve ning olemas varasem kogemus e-ehituse platvormiga integreerimisel. Eksperti oletus, et prototüüpi ei saa demonstreerida, ei vasta tõele, sest lahendus ja selle esitamine on realistlikult planeeritud. Lisaks ei ole toetuse määruses väidetud, et MVP ei võiks olla demovalmis või testkasutuseks suunatud; vastupidi, määrus soodustab kasutajakeskset arendust.

3.7. Hindamises viidatud aspektid ei olnud taotluse ankeedis nõutud.

Ekspertide viidatud puudused – puuduv kontakt e-ehituse meeskonnaga, integratsiooni teostatavus, MVP kasutatavus ja sektori eripära – ei ole määratletud taotlusvormis, toetuse määruses ega hindamiskriteeriumides. Seetõttu on need taotleja hinnangul põhjendamatud ja väljamõeldud nõuded. Taotlus sisaldab realistlikku e-ehituse liidestamise kavandit, varasemat kogemust ning korrektset MVP definitsiooni. Hindajad ei saa eeldada taotlejalt mitteametlikke nõudeid ega sisemisi ootusi, mis ei põhine ametlikel kriteeriumidel. Selline hindamisloogika rikub toetuse määruse ja haldusmenetluse seaduse põhimõtteid ning on vastuolus hea halduse tavadega, kus taotlejalt ei tohi nõuda ega hinnata mitteesitatud või ametlikult nõutud infot.

4. RTK seisukoht

4.1. Vastavalt HMS § 83 lõike 1 kohaselt kontrollitakse vaiet läbi vaadates haldusakti andmise õiguspärasust ja otstarbekust. HMS § 54 kohaselt on haldusakt õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutusvigadeta ning vastab vorminõuetele. RTK kontrollib taotluse rahuldamata jätmise otsuse õiguspärasust ja otstarbekust lähtudes taotleja poolt vaides esitatud argumentidest. RTK selgitab, et projektitaotluse hindamisetulemuse õiguspärasuse kontroll vaidemenetluses on piiratud hõlmates üksnes kontrolli, kas haldusakti andmine on kooskõlas õigusnormide ja õiguse üldpõhimõtetega, vastab õiguslikule alusele ning kas hindamises esineb ilmselge diskretsiooniviga. Otsuse õiguspärasuse kontrollis ei vii vaide lahendaja läbi projekti uut hindamist.

4.2. Vastavalt meetme määrusele (§ 16 lõigetele 3, 4, ja 5) ja lõike 9 alusel koostatud hindamise tööprotsessile (punktid 2.1., 2.2. ja 2.3.) hinnatakse projekti järgmiste hindamiskriteeriumide alusel:

- 1) hindamiskriteerium 1 – projekt aitab saavutada toetuse andmise eesmärki;
- 2) hindamiskriteerium 2 – projekti põhjendatus;
- 3) hindamiskriteerium 3 – projekti kvaliteet;
- 4) hindamiskriteerium 4 – taotleja suutlikkus viia projekti tegevused ellu;
- 5) lisakriteerium 5 – projekti otsene kasusaaja.

Hindamiskriteeriume hinnatakse skaalal 0–4, kus 0 tähendab puudulikkust ning 4 väga head hinnet ning juhul, kui hindamiskriteeriumide 1, 2, 3 või 4 hinne on väiksem kui 2, lõpeb taotluse hindamine ja tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus.

4.3. Vaide lahendaja peab oluliseks märkida, et projekti on hinnanud valdkonna kaks eksperti, kes on RTK-st sõltumatud ning tuginevad oma tegevuses meetme määrusele ja hindamise tööprotsessile. RTK menetleb projekti lähtuvalt haldusmenetluse seadusest ja toetusmeetme õigusaktidest, kontrollides taotleja ja taotluse vastavust ning saates vastavaks tunnistatud taotlused ekspertidele hindamiseks. Vastavalt meetme määruse § 16 lõike 1 kohaselt hindab projekte valdkonna kaks eksperti, kellest üks on Kliimaministeeriumi esindaja. Ekspertide nimekirja kohta on teinud ettepaneku Kliimaministeerium. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 29.06.2023 määruse nr 71 „Kliimaministeeriumi põhimääruse“ §-le 6 kuulub elamumajandus ja ehitus ministeeriumi valitsemisalasse, seega ei ole RTK-l alust seada kahtluse alla Kliimaministeeriumi poolt välja pakutud eksperdid ja nende pädevus ning mitte arvestada nende seisukohtadega. Seetõttu ei ole RTK pädev hindama ekspertide poolt antud seisukohti, täpselt nagu ei ole RTK-l õigus muuta ekspertide poolt antud hindeid. Samuti puudub RTK-l konkreetse projekti teadusliku sisu valdkondlik kompetents, mistõttu RTK kui vaideotsuse tegija ei saa ümber hinnata ekspertide hinnangut, vaid saab üksnes hinnata selle õiguspärasust.

4.4. Vaidel lahendaja selgitab täiendavalt, et projektitaotluste menetlemisel tuleb tagada taotlejate võrdne kohtlemine. Seetõttu on peale taotluse esitamist selgituste ja lisateabe küsimine lubatud üksnes siis, kui vahendusasutus tuvastab taotluses puudusi, mille parandamine ei anna taotlejale teiste taotlejatega võrreldes eelist. Taotluse menetluse käigus lisaselgituste küsimine eesmärgiga anda projektile parem hinne ja tekitada läbi selle olukord, kus projekti on võimalik rahastada, rikub taotlejate võrdse kohtlemise põhimõtte ja on seega vastuolus taotlemise

eripära ja eesmärgiga. Samuti kaoks sellisel juhul ära kogu taotluste hindamise mõte.

4.5. Järgnevalt kontrollib vaide lahendaja hindamiskriteeriumides 2 ja 3 ekspertide hinnangut ja antud hindamispunkte vastavalt meetme määrusele ja hindamise tööprotsessile ning lähtudes vades toodud põhjendustest.

4.5.1. Antud juhul nähtub ekspertide hinnangust, et hindamiskriteeriumis 2 väiksema kui maksimumpunkti saamine oli tingitud peaaesjalikult sellest, et taotleja ei olnud projekti põhjendanud viisil ja mahus, mis taganuks ekspertide jaoks arusaama, et projekt täidab hindamiskriteeriumi maksimumpunkti eeldused. Ekspertid on välja toonud, et *„Taotluses kirjeldatakse, et konkreetse sektori vajadustele vastav toode puudub turul. Taotluses ei selgu, mis teeb selle sektori erilise ning mis jääb turul pakutavatest süsteemides seetõttu vajaka“*.

4.5.2. Vastavalt meetme määruse § 16 lõike 9 alusel koostatud hindamise tööprotsessi Lisale 1 „Hindamisleht“ ja meetme määruse § 16 lg 3 punktile 2 hinnatakse hindamiskriteeriumis 2 projekti põhjendatust, kus 4 punkti saab projekt siis, kui *„projektis kirjeldatud probleem on selgelt sõnastatud, aktuaalne ning vajab lahendamist. Probleem on selline, mida saab digitaalsete tööriistadega lahendada. Valitud lahendus aitab kirjeldatud probleemi lahendada ning omab kasusaajatele piisavat positiivset mõju“*.

2 punkti saab siis, kui *„projektis on probleem kirjeldatud, kuid selle sõnastus, aktuaalsus ja valitud lahendus ei ole üheselt selge ega oma kasusaajatele piisavat positiivset mõju“*.

0 punkti saab siis, kui *„kriteerium pole täidetud“*.

3 punkti saab projekti, mille hinnang jääb 4 ja 2 punkti hinnangu vahele ning 1 punkti, kui hinnang jääb punkti 2 ja 0 vahele.

4.5.3. Vaide lahendaja leiab, et ekspertide hinnang hindamiskriteeriumis 2 vastab hindele 2, kuivõrd ekspertid on hinnanud, et kuigi projektis on probleem esitatud, ei ole piisavalt selgelt avatud selle sektori eripära ega põhjendatud, miks olemasolevad turul pakutavad süsteemid ei vasta vajadustele. Hindepunkt 2 antakse, kui probleem on kirjeldatud, kui selle sõnastus, aktuaalsus ja valitud lahenduse mõju ei ole üheselt mõistetavad ega mõju kasusaajatele piisavalt positiivselt. Probleem on osaliselt avatud, kuid jääb ebapiisavalt põhjendatuks, mistõttu on 2 punktiline hinne antud kriteeriumis põhjendatud ja kooskõlas hindamise tööprotsessile.

4.5.4. Hindamiskriteeriumi 3 osas on hindamise tööprotsessi Lisas 1 „Hindamisleht“ välja toodud järgmist: 4 punkti saab projekt siis, kui *„plaanitud tegevused ja eelarve on põhjendatud, realistlikud ja hästi läbi mõeldud. Kavandatud tegevustega on probleem lahendatav ning tegevused täidavad projekti eesmärgi. Planeeritud kulutused on kuluefektiivseim viis probleemi lahendamiseks, kulutused on asjakohased ja mõistlikud. On selge, milliste arvutuste ja hinnangute alusel on eelarve koostatud“*. 2 punkti saab siis, kui *„planeeritud eelarve*

põhjenduses on vajakajäämisi: kavandatud tegevuste ja probleemi lahenduse vahel on ebakõlasid, planeeritud kulutuste osas esineb kriitilisi tähelepanekuid ning kavandatud tegevuste ja projekti eesmärgi vaheline seos ei ole üheselt mõistetav“ ning 0 punkti siis, kui „kriteerium pole täidetud“. Punktid 3 või 1 saab juhul, kui hinnang jääb vastavalt, kas 4 ja 2 punkti hinnangute vahele või 2 ja 0 punkti hinnangute vahele.

- 4.5.5. Eksperdid on andnud hindamiskriteeriumis 3 hindeks 1 ja põhjendanud seda järgmiselt: *„Taotluses on kirjeldatud, et lahendus „Integreerimine e-ehitus platvormiga: Platvorm võimaldab kogutud andmeid jagada ja siduda teiste ehitusprojektidega, parandades andmete kättesaadavust ja sektori üldist digitaalsust“. Esiteks pole hindajatele aru saada, mida täpselt on selle all silmas peetud, teiseks pole taotleja olnud e-ehituse platvormi arendusmeeskonnaga ühenduses. Eeltöö põhjal oleks ta teadnud, et sellise ühenduse analüüs, teostus ning õiguslikult korraldamine ei mahu antud projekti kestuse sisse. Kuna taotlejal pole seetõttu võimalik teha projekti lõppedes taotluses kirjeldatud prototüübi demo, ei ole võimalik antud projekti rahastada. Probleem on ka sõnavaras – projekti lõpus peaks valmimina turustatav prototüüp. Juhime tähelepanu, et tarkvara prototüüp ei ole valmis klientide protsessides juurutamiseks, vaid see faas on alles esialgse idee testimiseks“. Seega nähtub ekspertide põhjendusest, et hinnatud on asjaolusid, mida hindamiskriteeriumis hindamiskomponentidena välja pole toodud (nt asjaolu, et pidi eelnevalt e-ehituse platvormi arendusmeeskonnaga, projekti sõnavara jne).*
- 4.5.6. Vaide lahendaja on hindamiskriteeriumi 3 osas seisukohal, et ekspertide poolt välja toodud põhjendused ei võimalda kontrollida hindepunkti kujunemise õiguspärasust ega hindamise vastavust meetme määruse ja hindamise tööprotsessile. Hinnangu järeldused ei ole seostatavad hinnatava hindamiskriteeriumis avaldatud hindepunktide kirjeldustega, kuivõrd hindamiskriteeriumis 3 hinnatakse projekti kvaliteeti. Vaide lahendaja hinnangul on vaidlustatud otsuse andmisel rikutud HMS § 56 haldusakti põhjendamise kohustust määral, mis ei võimalda haldusakti õiguspärasust kontrollida. Selline haldusakt ei vasta HMS §-s 54 nimetatud tunnustele ega ole seetõttu õiguspärane.
- 4.6. Eeltoodud põhjusel leiab vaide lahendaja, et taotlusele omistatud hindepunkti andmine hindamiskriteeriumis 3 ei ole läbipaistev ega kontrollitav, mistõttu vaidlustatud otsus tuleb kehtetuks tunnistada ja taotluse osas viia läbi uus hindamine.
- 4.7. Vaide lahendaja selgitab, et uus hindamine tuleb läbi viia HMS põhimõtteid ja nõudeid järgides – hinnangut tuleb igakülgsest põhjendada ja selgitada, kuidas hinnangus kajastatud järeldusteni jõuti. Hinnangu andmine peab olema läbipaistev ja mõistetav eelkõige taotlejale, aga ka hinnangu hilisemale kontrollijale näiteks vaide- või kohtumenetluses. Hinnangu andmisel tuleb kinni pidada meetme määruse ja hindamise tööprotsessi nõuetest ning hinnata üksnes neid aspekte, mida hindamiskriteeriumid ja hindamise tööprotsessi kriteeriumide kirjeldused ette näevad. Kui taotlust hinnatakse mõnes hindamiskriteeriumis hindamise

tööprotsessis nimetatud vahepealsete hinnetega, siis tuleb arvestada, et tööprotsess ei selgita vahepealse hinde andmise loogikat ega kirjelda vahepealsete hinnete sisu, mistõttu tuleb sellise hinde andmisel hinnangus täpsemalt selgitada, millised on taotluse puudujäägid ja miks tõid see kaasa vahepealse hinde andmise.

- 4.8. RTK selgitab vaide esitajale, et taotluse uuesti hindamine ei tähenda automaatselt seda, et RTK teeb taotluse rahuldamise otsuse, vaid seda, et taotlus läbib kogu hindamisprotsessi uuesti. Uue hindamise tulemusel võib hindamistulemus võrreldes varasemaga muutuda või jääda samaks. Taotluse rahuldamine sõltub meetme määruse § 16 lõikes 5 sätestatud lävendi täitmisest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Urmo Merila
peadirektori asetäitja

Koostaja: Kerli Brandt
Kerli.Brandt@rtk.ee